

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

Betalningsbalansen

Fjärde kvartalet 2010

Betalningsbalansen

Fjärde kvartalet 2010

Statistiska centralbyrån
2011

Balance of Payments. Fourth quarter 2010

Statistics Sweden
2011

Producent <i>Producer</i>	Statistiska centralbyrån, enheten för betalningsbalans och finansmarknadsstatistik Statistics Sweden, Balance of Payments and Financial Markets Box 24300 SE-115 81 Stockholm +46 8 506 940 00
Förfrågningar <i>Inquiries</i>	Lizette Appelberg, +46 8 506 944 04 lizette.appelberg@scb.se Fredrik Öhrström, +46 8 506 941 12 fredrik.ohrstrom@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Betalningsbalansen. Fjärde kvartalet 2010.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Balance of Payments. Fourth quarter 2010.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

URN:NBN:SE:SCB-2011-FM04BR1101_pdf (pdf)

Denna publikation är endast tillgänglig på www.scb.se.

This publication will only be published on www.scb.se.

Förord

Betalningsbalansen sammanställs och publiceras sedan september 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

Betalningsbalansen är en sammanställning av Sveriges reala och finansiella transaktioner med omvärlden och delas in i bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen.

Denna rapport omfattar utfallet av fjärde kvartalet 2010.

Statistiska centralbyrån, mars 2011

Folke Carlsson

Christina Ekblom

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Betalningsbalansen fjärde kvartalet 2010	8
Bytesbalansen	8
Utrikeshandel med varor och tjänster	8
Faktorinkomster	10
Finansiell balans	12
Direkta investeringar	12
Portföljinvesteringar	13
Övriga investeringar	14
Valutareserven	14
Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto	15
Vad är betalningsbalansen?	17
En härledning av betalningsbalansen	17
Sambandet med utlandsställningen	19

Sammanfattning

Bytesbalansen för fjärde kvartalet 2010 uppgick till 53,3 miljarder kronor vilket är en förstärkning med 13,4 miljarder kronor jämfört med samma period 2009. Det är framförallt handeln med varor som har bidragit till förstärkningen.

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 28,3 miljarder vilket är en klar förbättring jämfört med samma kvartal 2009 då motsvarande överskott var 16,5 miljarder. Det är även en klar förstärkning jämfört med föregående kvartal. 2010 avslutades starkt men sett till helåret försvagades handelsbalansen jämfört med 2009.

Svenskarnas konsumtion vid resande i utlandet gav ett nettoutflöde på 24,9 miljarder kronor medan utländska resenärers konsumtion i Sverige gav ett nettoinflöde på 18,0 miljarder kronor under det fjärde kvartalet. Tillsammans gav det ett relativt högt nettoutflöde på 6,9 miljarder.

Den finansiella balansen resulterade i ett nettoutflöde på 17,4 miljarder. Stora kapitalutflöden återfinns både inom direkta investeringar samt övriga investeringar medan portföljinvesteringar gav stora kapitalinflöden. Inom direktinvesteringar var det framförallt utlåning till utländska dotterbolag men även förvärv av bolag i utlandet som bidrog. Utlödena inom övriga investeringar beror främst på återbetalning av skulder mot utländska motparter. Den gränsöverskridande handeln med värdepapper gav istället stora inflöden.

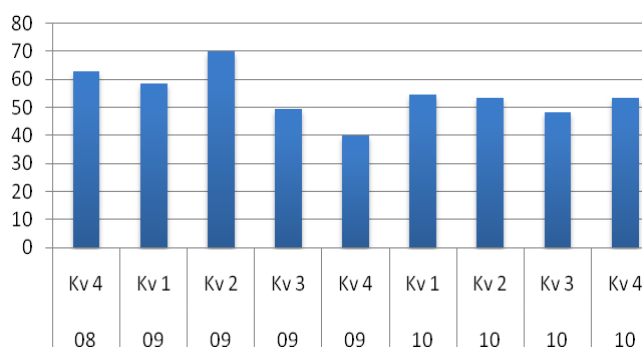
Betaldningsbalansen fjärde kvartalet 2010

Betaldningsbalansens fjärde kvartalet 2010 gav ett överskott i bytesbalansen på 53,3 miljarder kronor och ett kapitalutflöde om 17,4 miljarder kronor i den finansiella balansen. Kapitalbalansen uppvisade ett relativt stort underskott vilket beror på stora U-bistånd till utlandet. Bytesbalansen uppvisade ett något svagare överskott för helåret 2010 jämfört föregående år då den sjönk från 217,6 miljarder till 209,1 miljarder.

Bytesbalansen

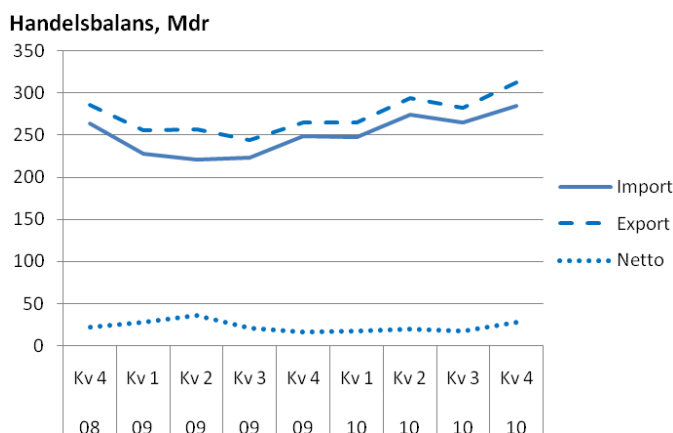
Bytesbalansen resulterade i ett överskott om 53,3 miljarder netto för årets sista kvartal vilket är en förbättring med drygt 5,3 miljarder kronor jämfört med föregående kvartal. Utvecklingen av handeln med varor svarade för en betydande del av det stigande överskottet i bytesbalansen och gav under kvartalet ett kapitalinflöde på 28,3 miljarder kronor. Under året minskade överskottet i handelsbalansen något medan tjänstebalansen istället ökade jämfört med helåret 2009.

Bytesbalans, netto Mdr (se tabell A)

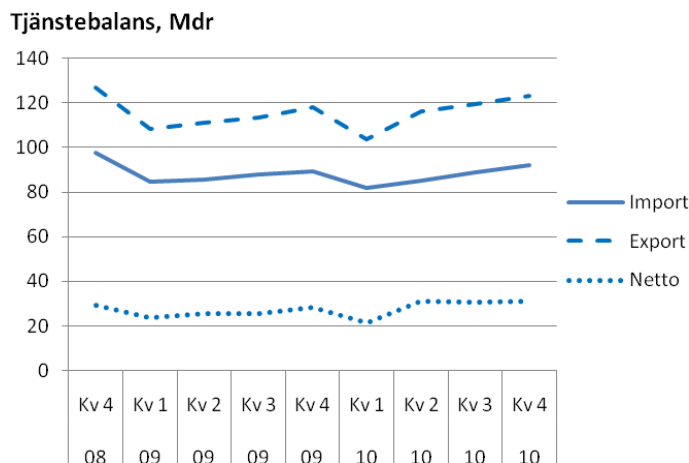
Utrikeshandel med varor och tjänster

Kronkursen steg under hela året och i slutet av december nådde den rekordnivåer mot till exempel euron. Senast euron var så billig var i slutet av 2006. Handeln med varor påverkas kraftigt av kronkursen där exporten dämpas samtidigt som det blir billigt för svenskar att konsumera i utlandet. Handelsbalansen gav återigen ett förhållandevis stort överskott på kvartalet och jämfört med samma period 2009 är det en fördubbling. Men tittar man istället på helåret så är bilden något annorlunda. Där minskar istället överskottet med dryga 13 procent vilket beror på att importen ökar i större utsträckning än vad exporten gör.

Handeln med tjänster under kvartalet ligger i linje med det som uppvisats tidigare under året och uppgick till 30,9 miljarder. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år är detta en ökning med drygt 2,4 miljarder.

Ökningen från föregående år förklaras framförallt av utvecklingen i posterna licenser och royaltyn samt övriga affärstjänster som ökade med 2,6 respektive 2,4 miljarder. Övriga affärstjänster innefattar bland annat marknadsföring, koncerninterna tjänster, och merchanting. Det är främst exporten av de två förstnämnda delposterna som stigit markant. Detsamma gäller importen men där kan man också se en klar minskning av forskning och utveckling. Exporten av övriga affärstjänster tenderar att ligga på en hög nivå sista kvartalet på året.

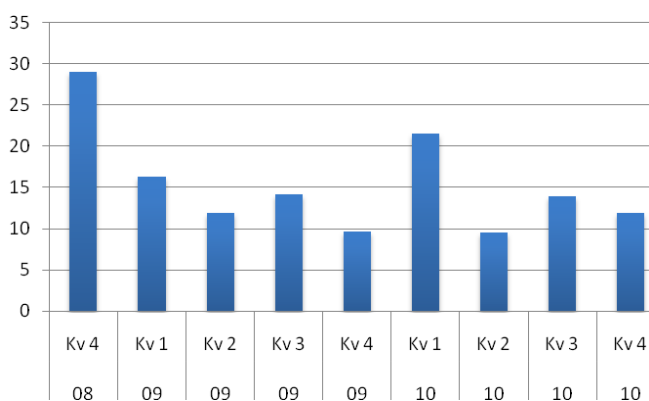
Svenskars konsumtion vid resande utomlands har historiskt sett alltid överstigit vad utländska resenärer spenderar i Sverige och så är också fallet detta kvartal. Sett över en längre period har dessa nivåer närmast sig varandra men nu ökade importen av resor samtidigt som exporten minskade. Båda fallen jämfört med samma period föregående år. En anledning är troligen den starka kronan som gör det billigare för svenskar att resa i utlandet.

Exporten av resor består av utländska resenärers konsumtion vid resande i Sverige medan importen motsvarar svenskarnas utgifter vid resande utomlands. Posten resor är kraftigt säsongbetonad och jämförelser görs bäst med motsvarande period föregående år.

Faktorinkomster

Faktorinkomsterna består av både lön för arbete och avkastning på investerat kapital vilka tillsammans gav ett kapitalinflöde om 11,9 miljarder kronor. Sett till samma period föregående år är detta en liten ökning. Posten *löner* gav ett nettoutflöde på 0,4 miljarder som också är den lägsta uppmätta nivån sedan det fjärde kvartalet 2006. Kapitalavkastningen består i sin tur av avkastning på direkta investeringar, portföljinvesteringar samt övriga investeringar.

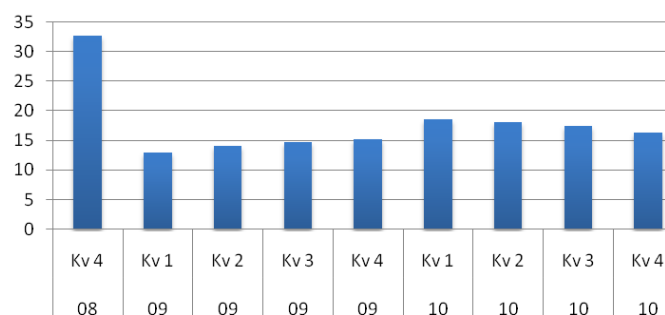
Faktorinkomster, netto Mdr (se tabell E)

Avkastning direkta investeringar

Efter bolagens vinstras under lågkonjunkturen har resultaten nu börjat vända uppåt. Kapitalavkastningen för företag inom direktinvesteringförhållanden kommer från utfallet från den årliga undersökningen inom direktinvesteringar. För 2009 blev avkastningen 56,9 miljarder. Enligt SCB:s skattningar förbättras vinsterna för 2010.

Avkastning direkta investeringar, netto Mdr (se tabell E)

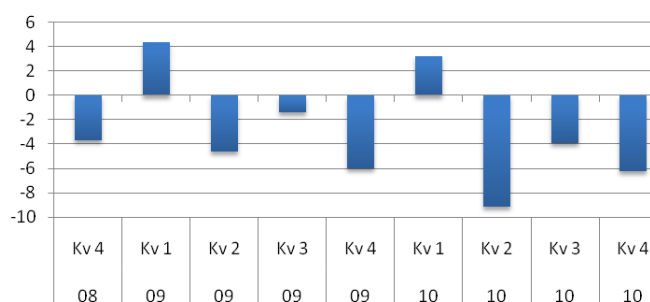
Avkastning portföljinvesteringar

Avkastning på portföljinvesteringar genererade ett kapitalutflöde på 6,3 miljarder netto vilket är i linje med samma period förra året.

Såväl utlandets innehav av svenska räntebärande värdepapper som svenskars innehav av utländska papper ökade under året vilket avspeglas på de totala räntorna som ökade. Avkastningen på korta instrument fortsätter att minska.

Utdelningarna på utländska aktier ökade något samtidigt som det inte heller detta kvartal uppmättes några utdelningar på svenska aktier. Avkastningen på utländska fonder stod för en tredjedel av kapitalinflödet.

Avkastning portföljinvesteringar, netto Mdr (se tabell E)

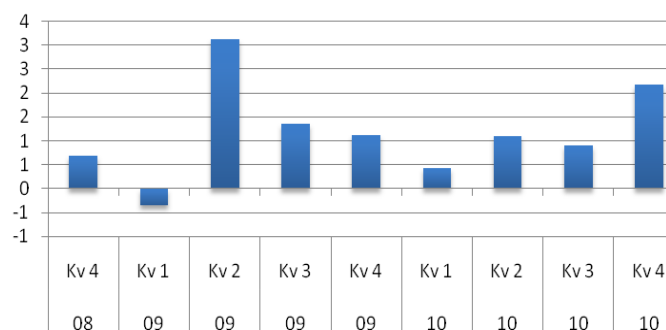

Avkastning övriga investeringar

Avkastning på övriga investeringar gav upphov till ett kapitalinflöde på 2,2 miljarder kronor netto, vilket är relativt högt jämfört med tidigare perioder.

Avkastning på övriga investeringar består av avkastning på lån och depositioner m.m. De största bidragen till posten är avkastning på sådana tillgångar respektive skulder som banker i Sverige har gentemot motparter i utlandet.

Avkastning övriga investeringar, netto Mdr (se tabell E)

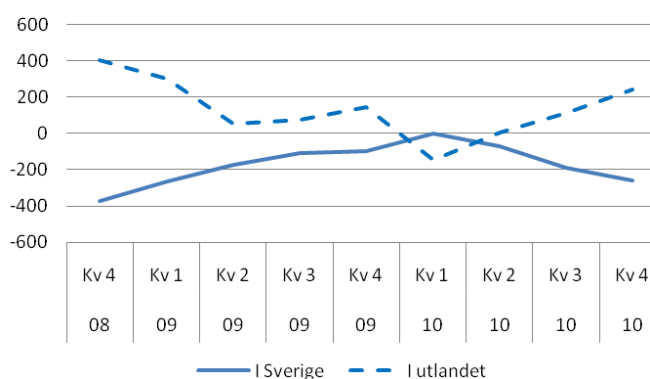

Finansiell balans

Transaktioner i den finansiella balansen gav ett nettoutflöde på 17,4 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Direkta investeringar och övriga investeringar gav nettoutflöden medan portföljinvesteringar, finansiella derivat och valutareserven gav nettoinflöden.

Den finansiella balansen har uppvisat nettoutflöden under alla kvartal 2010 och gav ett nettoutflöde på 306,6 miljarder kronor för helåret 2010. Helåret 2009 gav den finansiella balansen ett nettoutflöde på 71,3 miljarder kronor.

Finansiell balans, netto Mdr (se tabell G)

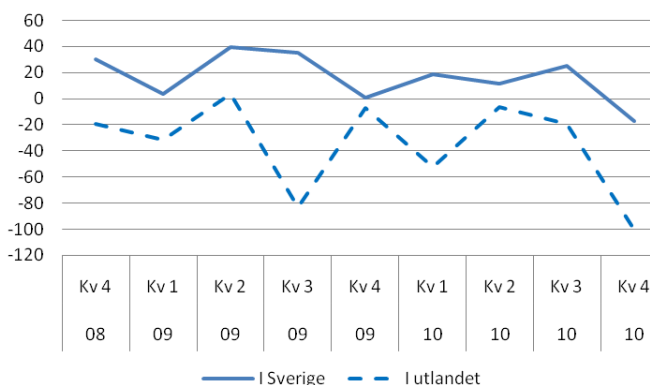

Direkta investeringar

Direktinvesteringar gav ett nettoutflöde på 100,3 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Fjärde kvartalet brukar präglas av mycket transaktioner och bruttoflödena var högre under fjärde kvartalet jämfört med årets tidigare kvartal. Sett över helåret fortsatte dock bruttoflödena inom direktinvesteringar att minska i jämförelse med föregående år.

Svenska direktinvesteringar i utlandet gav ett nettoutflöde på 83,1 miljarder kronor. Detta förklaras främst med stor utlåning till utländska dotterbolag men även med att många svenska bolag gjort förvärv i utlandet vilket i statistiken redovisas som nettoutflöde inom eget kapital.

Direkta investeringar, netto Mdr (se tabell G)

Utländska direktinvesteringar i Sverige gav ett nettoutflöde på 17,2 miljarder kronor under kvartalet. Posten eget kapital gav ett nettoutflöde på 28,6 miljarder.

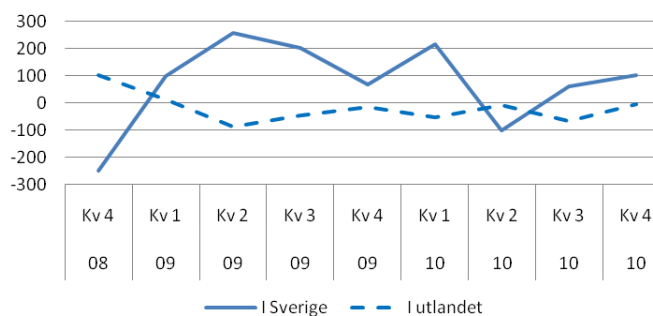
Helåret 2010 gav svenska direktinvesteringar i utlandet ett nettoutflöde på 216,7 miljarder kronor, vilket kan jämföras med ett nettoutflöde på 197,3 miljarder kronor under 2009. Utländska direktinvesteringar i Sverige gav helåret 2010 ett nettoinflöde på 38,0 miljarder kronor, vilket kan jämföras med ett nettoinflöde på 79,0 miljarder kronor under 2009.

Portföljinvesteringar

Gränsöverskridande portföljinvesteringar gav ett nettoinflöde på 98,0 miljarder kronor för fjärde kvartalet vilket främst förklaras av utlandets stora placeringar i svenska värdepapper. Utländska investerare nettköpte svenska räntebärande värdepapper för 78,3 miljarder kronor och svenska aktier för 24,0 miljarder kronor. Till största del är det Renaults försäljning av B-aktier i Volvo till utländska portföljinvesterare som ligger bakom flödet i svenska aktier.

För helåret 2010 gav portföljinvesteringar ett nettoinflöde på 142,4 miljarder kronor. Nettoinflödet förklaras av att utländska portföljinvesteringar i Sverige uppvisat ett nettoinflöde på 276,7 miljarder kronor medan svenska portföljinvesteringar i utlandet uppvisat ett nettoutflöde på 134,3 miljarder kronor. Helåret 2009 gav portföljinvesteringar ett nettoinflöde på 487,0 miljarder kronor vilket främst förklaras av ökad skuldsättning mot utlandet, främst inom obligationer.

Portföljinvesteringar, netto Mdr (se tabell G)

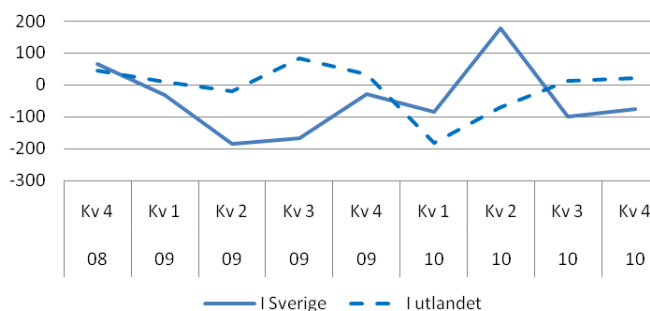
Övriga investeringar

Övriga investeringar gav ett nettoutflöde på 54,5 miljarder kronor för kvartalet. Nettoutflödet beror främst på återbetalning av skulder mot utländska motparter.

För helåret 2010 gav övriga investeringar ett nettoutflöde på 300,1 miljarder kronor. Detta förklaras till största delen av ökad utlåning mot utlandet, men också av minskad upplåning från utlandet. Detta kan jämföras med 2009 då övriga investeringar gav ett nettoutflöde på 303,5 miljarder kronor. Nettoutflödet under 2009 bestod av en kraftig minskning av skulder mot utlandet samtidigt som nettoutlåningen mot utlandet var negativ.

Övriga investeringar består huvudsakligen av banksektorns lån till och från utlandet exklusive värdepapperslån. Detta omfattar bland annat reverslån, depositioner och repor.

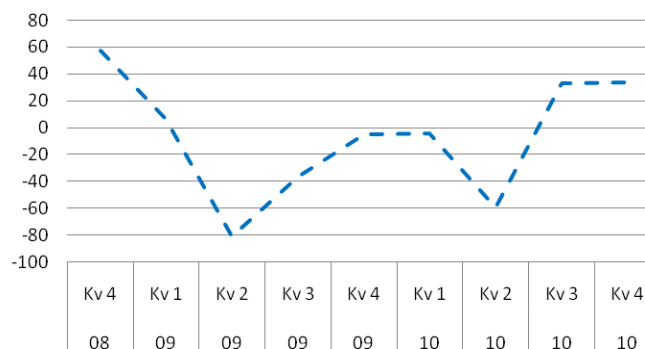
Övriga investeringar, netto Mdr (se tabell G)

Valutareserven

Transaktioner i valutareserven bidrog under kvartalet med ett nettoinflöde på 33,4 miljarder kronor till den finansiella balansen. Detta innebär en minskning av valutareserven. Valutareserven uppgick vid slutet av året till 325 miljarder kronor. Detta är en minskning jämfört med slutet av 2009 då valutareserven uppgick till 338 miljarder kronor. Minskningen av valutareserven berodde främst på en förstärkning av kronan. Sett på helåret 2010 har Riksbankens transaktioner minskat valutareserven med 2,1 miljarder under. Under 2009 gav Riksbankens transaktioner ett utflöde på 116,0 miljarder kronor, då Riksbanken kraftigt förstärkte valutareserven efter att ha lånat kapital i valuta både från Riksgälden och Europeiska centralbanken.

Valutareserven, netto Mdr (se tabell G)

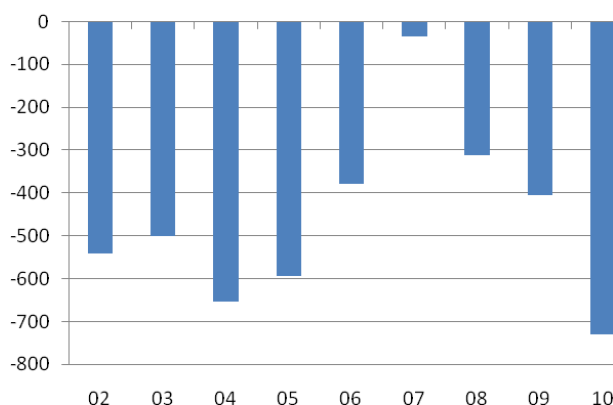

Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto

Trots att bytesbalansen under året gav ett överskott på drygt 209 miljarder kronor försämrades den samlade skulden gentemot utlandet till 729 miljarder kronor. Jämfört med 2009 är detta en ökning med 324 miljarder. En starkt bidragande orsak var kronförstärkningen som innebar att utlandsskulden ökade. Skälet till detta är att Sverige har betydligt större tillgångar än skulder i olika utländska valutor vilket innebär att tillgångsmassan, uttryckt i svenska kronor, minskar mer än skulderna.

Utlandsställning, netto Mdr (se tabell I)

Det är främst tre faktorer som påverkar utvecklingen av de samlade tillgångarna och skulderna mot utlandet. För det första påverkar storleken på över- respektive underskott i bytesbalansen. En annan faktor som kommit att få allt större genomslag på utlandsskulden är den svenska kronans utveckling. I takt med allt större utländska tillgångar och skulder får fluktuationer i växelkursen större genomslag. Den tredje viktiga faktorn är prisförändringar på olika finansiella tillgångsslag, främst aktiekurser men även ränteförändringar.

Årets skuldökning kan också tillskrivas portföljinvesteringar där det utländska innehavet av svenska aktier steg i värde under året. Den svenska börsens värdetillväxt svarar för det mesta av uppgången. Även upplåningen i svenska räntebärande värdepapper ökade.

En annan viktig faktor är stigande börsindex. Den svenska börsens värdetillväxt 2009 var betydligt större än den genomsnittliga värdestegring av utlandets börser vilket var en bidragande orsak till skuldökningen. Under året steg börserna på den internationella marknaden med 22,8 procent medan den svenska börserna steg med 49,8 procent enligt index.

Nettoskulden för övriga investeringar vände till en nettotillgång på 23 miljarder. Det är första gången som posten uppvisar en tillgång i utlandet och det förklaras av att skulderna minskat under året samtidigt som tillgångarna ökat något. Övriga investeringar består av bland annat repor, lån och depositioner och det är framförallt bankernas amorteringar på lån i utlandet som bidrar till trendbrottet. Lejonparten av lånen är i utländsk valuta och kronförstärkningen gör därför att dessa sjunker mätt i kronor.

Nettoskulden i direktinvesteringar har skattats till 115 miljarder.

Valutarenservan minskade något jämfört med föregående år men ligger fortfarande på en hög nivå, 325 miljarder.

Den officiella sammanställningen av Sveriges utlandsställning redovisas till marknadsvärde utom direkta investeringar, som anges med bokfört värde. Som komplettering publiceras också en sammanställning av utlandsställningen där ett marknadsvärde för direkta investeringar har beräknats. Detta görs i mars varje år då marknadsvärderingen sker helårsvis.

Det är viktigt att notera att flera delposter i utlandsställningen för 2010, såsom direkta investeringar och portföljaktier, är beräknade. Siffrorna bör därför tolkas med försiktighet.

Definitioner och förklaringar

Utlandsställningen är en sammanställning av alla inhemska sektorer samlade tillgångar och skulder gentemot utlandet. Nettot av dessa tillgångar och skulder är ett mått på Sveriges förmögenhet gentemot omvärlden. Detta ska inte förväxlas med statsskulden som är de samlade underskotten och överskotten i statens budget över tiden.

Vad är betalningsbalansen?

Betalningsbalansen produceras och sammanställs sedan september 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

I en sluten ekonomi bestäms nivån på investeringarna av det samlade sparandet i ekonomin. Detta innebär att om sparandet av någon anledning minskar blir följden att även investeringarna minskar. I en öppen ekonomi är sambandet mellan sparande och investeringar inte lika tydligt eftersom globala finansiella marknader gör att internationellt kapital enkelt kan flöda mellan länder. Betalningsbalansen innehåller information om dessa flöden. Det är helt enkelt en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden.

Betalningsbalansen kan delas in i:

- Bytesbalansen, som visar handel i varor och tjänster, löner, avkastning på finansiella tillgångar och skulder, samt löpande transfereringar såsom t.ex. EU-bidrag och avgifter.
- Kapitalbalansen, som dels omfattar EU-bidrag och U-bistånd för reala investeringar och dels köp och försäljning av rättigheter, såsom t.ex. patent.
- Den finansiella balansen, som delas in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övriga investeringar och valutareserven. Den finansiella balansen visar förändringar i finansiella tillgångar och skulder gentemot omvärlden.

En härledning av betalningsbalansen

Ett lands bruttonationalprodukt, BNP_t , är det samlade värdet på de varor och tjänster som produceras i landet under ett visst år t . Produktionen används till att tillfredsställa antingen den inhemska efterfrågan i form av hushållens konsumtion, C_t , privata investeringar, I_t , och offentliga utgifter, G_t , eller till att levereras utomlands i form av export av varor och tjänster, X_t . Den inhemska efterfrågan kan även tillgodoses av import av varor och tjänster, M_t . Den s.k. nationella inkomstidentiteten visar att ett lands produktion under ett enskilt år är lika med summan av den inhemska efterfrågan ($C_t + I_t + G_t$) och nettoförsäljningen av varor och tjänster till övriga världen ($X_t - M_t$):

$$BNP_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t.^1 \quad (1)$$

Genom att addera de s.k. nettofaktorinkomsterna, F_t , d.v.s. svenska faktorinkomster intjänade utomlands (svenska löntagares ersättning utomlands

¹ Denna relation kallas för en identitet eftersom den definitionsmässigt måste vara uppfylld i varje enskild tidsperiod.

samt avkastningen på svenskt kapital utomlands) minus utländska faktorinkomster intjänade i Sverige (utländska löntagares ersättning i Sverige samt avkastningen på utländskt kapital i Sverige) kan (1) skrivas om i termer av den s.k. bruttonationalinkomsten, BNI_t :²

$$BNI_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t + F_t. \quad (2)$$

En omskrivning av (2) ger:

$$BNI_t - C_t - G_t = S_t = I_t + X_t - M_t + F_t, \quad (3)$$

där S_t avser det samlade nationella sparandet i ekonomin. Det nationella sparandet utgörs av den konsoliderade offentliga sektorns sparande, $T_t - G_t$, där T_t är skatteintäkten, och hushållens sparande, $BNI_t - T_t - C_t$.³

Enligt (3) gäller:

$$S_t - I_t = X_t - M_t + F_t. \quad (4)$$

Differensen mellan S_t och I_t kallas ofta för nettoinvesteringarna gentemot utlandet och differensen mellan X_t och M_t kallas för handelsbalansen.

$X_t - M_t + F_t$ är bytesbalansen. Ekvation (4) visar därmed att det finns ett enkelt samband mellan nettoinvesteringarna och handelsbalansen. För en given nettofaktorinkomst kommer alltid förändringar i differensen mellan S_t och I_t att följas av motsvarande förändringar i differensen mellan X_t och M_t . Ekvation (4) visar också att det inte går att på kort sikt reducera ett underskott i handelsbalansen utan att samtidigt öka det nationella sparandet eller minska de inhemska investeringarna.⁴ Det är även intressant att notera att ekvation (4) innebär att om hushållens sparande är lika stort som de inhemska investeringarna, kommer den offentliga sektorns sparande utvecklas ungefär som nettoexporten över tiden.⁵

På samma sätt som det nationella sparandet kan delas upp i den konsoliderade offentliga sektorns sparande och hushållens sparande kan de inhemska investeringarna delas upp i den offentliga sektorns investeringar och privata investeringar. Denna uppdelning ger vid handen att om den offentliga sektorns investeringar överstiger denna sektors sparande, och om detta inte fullt ut motverkas av ett sparandeöverskott i den privata sektorn, måste detta per definition motsvaras av ett underskott i bytesbalansen. Ett växande underskott i bytesbalansen kan därigenom vara ett tecken bland andra på att statens utgifter är högre än inkomsterna.

Genom att kombinera den nationella inkomstidentiteten (1) med den nationella budgetrestriktionen kan betalningsbalansen härledas. Enligt

² Dessa faktorinkomster kallas numera ofta för primära inkomster. Nettofaktorinkomsterna består av löner, kapitalavkastning och löpande transfereringar.

³ Detta innebär alltså att det nationella sparandet är identiskt med summan av den offentliga sektorns sparande och hushållens sparande.

⁴ Nettofaktorinkomsterna antas vara konstanta på kort sikt.

⁵ Denna relation innebär i själva verket att den offentliga sektorns budgetbalans under vissa tidsperioder kommer att samvariera med handelsbalansen.

budgetrestriktionen är landets samlade utgifter i varje tidsperiod begränsade av inkomsten i samma period och landets möjligheter att låna:

$$BNP_t + r_t A_t = C_t + I_t + G_t + (A_{t+1} - A_t). \quad (6)$$

där A_t är nettotillgångarna gentemot utlandet i period t och $r_t A_t$ är räntekostnaden på dessa tillgångar. Nettotillgångarna består i sin tur av kapitalbalansen och den finansiella balansen. Från (1) och (6) erhålles enkelt betalningsbalansen:

$$X_t - M_t + F_t = -(A_t - A_{t+1}). \quad (7)$$

Vänsterledet i betalningsbalansen (7) är, som tidigare har nämnts, bytesbalansen som består av summan av handelsbalansen och nettofaktorinkomsterna. Termen $(A_t - A_{t+1})$ i högerledet visar hur nettotillgångarna gentemot utlandet förändras över tiden. Notera att om svenskar nettoköper utländska tillgångar så uppvisar kapitalbalansen och den finansiella balansen ett nettounderskott, d.v.s. $A_t - A_{t+1} < 0$. Ekvation (7) innebär således att summan av bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen alltid är identiskt lika med noll.⁶

Sambandet med utlandsställningen

Eftersom den finansiella balansen mäter nettoutlåningen gentemot omvärlden kommer en förändring i bytesbalansens saldo – per definition – alltid att motsvaras av en likartad förändring i nettoanspråken gentemot omvärlden. Ett bytesbalansöverskott motsvaras således av en ökning av nettofordringarna – privata eller offentliga – gentemot omvärlden. Överskottet kan även återspeglas i en ökning av valutareserven eftersom valuta-reservstransaktionerna ingår i den finansiella balansen. Ett underskott i bytesbalansen innebär istället att nettoförvärven från omvärlden måste betalas antingen genom avveckling av utländska tillgångar eller genom en ökning av skulderna till utlandet.

Detta innebär att om t.ex. Sverige köper mer tillgångar utomlands än vad som säljs till utlandet (detta är detsamma som att säga att nettot av den finansiella balansen är mindre än noll) måste Sverige samtidigt sälja mer varor och tjänster till utlandet än vad som köps från utlandet. De samlade betalningarna ut ur ett land måste helt enkelt motsvara det samlade betalningsinflödet.

Utlandsställningen visar ett lands totala nettoskuldssättning och redovisas i form av stockuppgifter över samtliga inhemska sektorer tillgångar och skulder gentemot omvärlden. Nettot av tillgångarna och skulderna är således ett mått på ett lands förmögenhet gentemot omvärlden. Stockuppgifterna redovisas till marknadsvärde och delas precis som den finansiella balansen in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övrigt kapital och valutareserven.⁷

⁶ Eftersom en rad olika källor används för att mäta posterna i betalningsbalansen uppstår såväl mätfel som periodiseringsfel och därför ingår också en residual i form av en restpost.

⁷ I vissa fall används det bokförda värdet istället för marknadsvärdet p.g.a. att underlaget för beräkning av marknadsvärdet är otillräckligt.

Sambandet mellan utlandsställningen och de transaktioner som ingår i betalningsbalansen illustreras i figuren nedan. Förändringar i nettoställningen gentemot omvärlden beror både på genomförda transaktioner som registreras i den finansiella balansen och på förändringar i växelkurser och tillgångspriser. Dessutom kan stockarna påverkas av t.ex. nedskrivningar av fordringar (ett exempel på övriga korrigeringar i figuren). Om bytesbalansen under en längre period uppvisar under- eller överskott medför detta en uppbyggnad av antingen en nettoskuld eller en nettotillgång.

Förändringar av utlandsställningen beroende på					
Ingående balans	Transaktioner	Prisförändringar	Valutakursförändringar	Övriga korrigeringar	Utgående balans

